

Teaching Guide

Teaching Guide				
Identifying Data			2016/17	
Subject (*)	Metodoloxía do ensino das linguas e literaturas galega e castelá en educación secundaria		Code	652608822
Study programme	6 Mestrado Universitario en profesorado de Educación Secundaria: Lingua e Literatura Galega e Lingua e Literatura Castelá			
Descriptors				
Cycle	Period	Year	Type	Credits
Official Master's Degree	Yearly	First	Obligatoria	4
Language	SpanishGalician			
Teaching method	Face-to-face			
Prerequisites				
Department	Didácticas EspecíficasFiloloxía Española e LatinaGalego-Portugués, Francés e Lingüística			
Coordinador	Rodriguez Lopez-Vazquez, Alfredo	E-mail	alfredo.lopez-vazquez@udc.es	
Lecturers	Mosquera Castro, Estefanía	E-mail	e.mosquera@udc.es	
	Rodriguez Lopez-Vazquez, Alfredo		alfredo.lopez-vazquez@udc.es	
Web				
General description	Materia que ten por obxectivo mostrar ao alumnado os diversos enfoques metodolóxicos existentes para o ensino de linguas e literaturas e reflexionar sobre a súa idoneidade no marco da didáctica das linguas e literaturas galega e castelá na Educación Secundaria.			

Study programme competences

Code	Study programme competences
A1	Coñecer as características dos estudantes, os seus contextos sociais e motivacións.
A2	Comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e as posibles disfuncións que afectan á aprendizaxe.
A7	Coñecer e aplicar recursos e estratexias de información, tutoría e orientación académica e profesional.
A15	Coñecer o valor formativo e cultural das materias correspondentes á especialización.
A16	Coñecer os contidos que se cursan nos respectivos ensinados.
A19	Coñecer os desenvolvementos teórico-prácticos do ensino e a aprendizaxe das materias correspondentes.
A21	Adquirir criterios de selección e elaboración de materiais educativos.
A22	Fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e poña en valor as achegas dos estudantes.
A23	Integrar a formación en comunicación audiovisual e multimedia no proceso de ensino-aprendizaxe.
A25	Coñecer e aplicar propostas docentes innovadoras no ámbito da especialización cursada.
A26	Analizar criticamente o desempeño da docencia, das boas prácticas e da orientación utilizando indicadores de calidade.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Learning outcomes

Learning outcomes	Study programme competences
-------------------	-----------------------------

Comprender a capacidade formativa e cultural das materias de lingua e literatura	AJ1 AJ15 AJ16 AJ19		CC8
Coñecer os contidos das materias de lingua e literatura e os enfoques metodolóxicos máis acaídos para a súa aprendizaxe e procurar na medida do posíbel a súa adaptación aos estudantes	AJ1 AJ2 AJ15 AJ16 AJ19		CC6 CC7
Aprender a seleccionar e elaborar materiais educativos atendendo a todos os recursos e enfoques que posibilitan as novas tecnoloxías	AJ7 AJ21 AJ23 AJ25		CC3
Asumir as boas prácticas na docencia e aprender a expresarse correctamente tanto oralmente como por escrito.	AJ19 AJ22 AJ26		CC1 CC4 CC5

Contents	
Topic	Sub-topic
1. A metodoloxía na didáctica da lingua e da literatura na Educación Secundaria	1.1. Perspectiva diacrónica 1.2. Directrices oficiais 1.3. Contexto sociolingüístico
2. Métodos para o ensino da lingua na ESO e no Bacharelato	2.1. A competencia lingüística 2.2. Estratexias metodolóxicas 2.2.1. Comprensión oral e escrita 2.2.2. Expresión oral 2.2.3. Expresión escrita 2.2.4. Gramática
3. Métodos para o ensino da literatura na ESO e no Bacharelato	3.1. A competencia literaria 3.2. Estratexias metodolóxicas 3.2.1. A comprensión literaria 3.2.2. A expresión literaria 3.2.3. A creación literaria
4. Análise de experiencias de innovación metodolóxica en didáctica da lingua e da literatura	4.1. A interdisciplinariade 4.2. A aprendizaxe lúdica 4.3. As performance 4.4. As Tic e o audiovisual

Planning				
Methodologies / tests	Competencies	Ordinary class hours	Student?s personal work hours	Total hours
Guest lecture / keynote speech	A1 A2 A16 A15 A26 C3 C4 C6 C8	12	20	32
Workbook	A16 A15 A21 A19 C1 C4 C6 C7	0	10	10

Supervised projects	A1 A7 A16 A15 A22 A23 A25 A19 C1 C5	1	12	13
Long answer / essay questions	A7 A15 A26 A19 C1 C4 C7 C8	1	13	14
Workshop	A7 A21 A23 A25 A19 C1 C3 C7	14	14	28
Personalized attention		3	0	3
(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.				

Methodologies	
Methodologies	Description
Guest lecture / keynote speech	A modo de introducións ou visións sintéticas dirixidas a todo o grupo, ofreceranse algunhas sesións en que o profesor se valerá do método expositivo
Workbook	Proporcionaráselle ao alumnado materiais de lectura que servirán de base tanto para traballar nos obradoiros como para fomentar a súa participación nas sesións maxistrais.
Supervised projects	Realización dun traballo tutelado, relacionado con calquera aspecto dos tratados no programa docente. Este será fundamental no momento de o alumnado superar con éxito a materia, na medida en que da índice da súa madurez científica.
Long answer / essay questions	Con esta proba preténdese determinar tanto os coñecementos adquiridos polo alumnado durante o curso como a súa competencia en expresión escrita, a súa capacidade de relación e a súa madurez crítica.
Workshop	Coa finalidade de aprofundar no estudo de distintas cuestións relacionadas co ámbito da materia, combinaranse diversas metodoloxías e probas (exercicios de resumo, solución de problemas, prácticas guiadas, discusións, etc.), nalgúns casos facendo previamente as lecturas que o profesor/a establezca.

Personalized attention	
Methodologies	Description
Workbook Workshop Supervised projects Long answer / essay questions	Calquera dúbida de carácter individual e/ou grupal será atendida en horario de tutoría, tanto se ten que ver coas actividades no obradoiro, como co traballo tutelado, as lecturas ou a proba de ensaio. O alumnado con dispensa académica poderá compensar a súa ausencia cunha maior atención personalizada a través do horario de tutoría e do correo electrónico.

Assessment			
Methodologies	Competencies	Description	Qualification
Supervised projects	A1 A7 A16 A15 A22 A23 A25 A19 C1 C5	Realización dun traballo tutelado que poderá ser realizado individualmente ou en grupo.	60
Long answer / essay questions	A7 A15 A26 A19 C1 C4 C7 C8	A través dunha actividade teórica ou práctica o alumnado deberá mostrar o seu grao de asimilación das nocións e dos recursos que se lles presentaron, así como do seu aproveitamento didáctico	40

Assessment comments
Para aprobar a materia será necesario superar todas as partes, en calquera das dúas oportunidades, polo que será necesario obter no mínimo o 50% da puntuación en cada unha delas. Na segunda oportunidade o alumnado só repetirá as partes suspensas e manterá a nota daquelas que fosen superadas.
O sistema de avaliación (en ambas as oportunidades) será o mesmo tamén para aquel alumnado que teña dispensa académica

Sources of information

Basic	- AELG (Asociación de Escritores en Lingua Galega) (). Espazos didácticos [dispoñíbel en http://www.aelg.org/DidacticSpace/GetCourses.do]. - ALLER GARCÍA, C. (1998). Animación a la lectura I. Sevilla: Quercus - ALLER GARCÍA, C. (1998). Animación a la lectura II: juegos y actividades para después de leer. Sevilla: Quercus - BJÖRK, L. e BLOMSTAND, I. (2000). La escritura en la enseñanza secundaria. Barcelona: Grao - BORDONS, G. e A. DÍAZ ? PLAJA (coords.) (2006). Enseñar literatura en secundaria. Barcelona: Graó - BRIZ, A. et alii (2008). Saber hablar. Madrid: Aguilar - CAMPS, A. e F. ZAYAS (coords.) (2006). Secuencias didácticas para aprender gramática. Madrid: Aguilar - CASSANY, D. et alii (1994). Enseñar lengua. Barcelona: Graó - FERNÁNDEZ PAZ, A. et alii (2004). Lingua e literatura: educación secundaria obrigatoria. Vigo: Xerais - FONTICH VICENS, X. (2006). Hablar y escribir para aprender gramática. Barcelona: ICE-ORSORI - FREIXEIRO MATO, X. R. (2006). Gramática da lingua galega. I, Fonética e Fonoloxía; II, Morfosintaxe; III, Semántica; IV, Gramática do Texto. Vigo: A Nosa Terra - GARCÍA-RIVERA, G. (1995). Didáctica de la Literatura en la Enseñanza Primaria y Secundaria. Madrid: Akal - GARCÍA SÁNCHEZ, J. N. e J. M. MARBÁN (2002). Instrucción estratégica en la composición escrita. Barcelona: Ariel - GARCÍA NEGRO, P. e X. X. COSTA CASAS (1998). O ensino da lingua: por un cambio de rumbo. A Coruña: ASPG - GONZÁLEZ FERNÁNDEZ, A. (2004). Estrategias de comprensión lectora. Madrid: Síntesis - KOHAN, S. A. (1977). Corregir relatos. La herramienta del escritor. Barcelona: Grafein - KOHAN, S. A. (2006). Taller de lectura: el método. Barcelona: Alba - LARA, T. et alii. (2009). La competencia digital en el área de Lengua. Barcelona: Octaedro - LOMAS, C. e OSORO, A. (1994). El enfoque comunicativo de la enseñanza de la lengua. Barcelona: Paidós - LOMAS, C. (coord.) (1996). La educación lingüística y literaria en la enseñanza secundaria. Madrid: ICE-ORSORI - LOMAS, C. (1999). Cómo enseñar a hacer cosas con las palabras. Teoría y práctica de la educación lingüística. Madrid: Paidós - LÓPEZ, A. e E. ENCABO (1994). Didáctica de la literatura. Barcelona: Octaedro - MARTÍN VEGAS, R.A. (2009). Manual de didáctica de la lengua y la literatura. Madrid: Síntesis - NÚÑEZ DELGADO, P. e ROMERO LÓPEZ, A. (2003). Investigación en didáctica de la lengua e innovación curricular. Granada: P. U. de Granada - SÁNCHEZ MIGUEL, E. (2010). La lectura en el aula: qué se hace, qué se debe hacer y qué se puede hacer. Barcelona: Graó - SANMARTÍN REI, G. (coord.) (2007). Sobre a calidade da nosa lingua. A Coruña: UDC - SANMARTÍN REI, G. (coord.) (2009). Criterios para o uso da lingua. A Coruña: UDC - VV.AA (2005). Hablar en clase. Barcelona: Graó - RUIZ BIKANDU, U. (coord.) (2011). Lengua castellana y literatura. Investigación, innovación y buenas prácticas. Barcelona: Graó - Fernández Rial, R. (2016). Aulas sen paredes. Nova metodoloxía didáctica para a aprendizaxe de linguas no ensino secundario. Santiago de Compostela: Edicións Positivas - Medrano, C (1994). 50 xogos de lingua. Técnicas de comunicación oral e escrita. Vigo: Xerais - Medrano, C. (1998). Outros 50 xogos de lingua. Vigo: Xerais - Mosquera Castro, E. (2013). Didáctica da lingua e novos soportes comunicativos: a linguaxe SMS. A Coruña: AS-PG - Núñez Singala, M. (2009). En galego, por que non? Contra os prexuízos e as simplificacións sobre a lingua galega. Vigo: Galaxia - Peliquín Pérez, F. (1996). Estratexias didácticas para unha mellora das actitudes lingüísticas. A Lingua galega: Historia e actualidade. Actas do I Congreso Interacional. Volume II. 481-488 - Peliquín Perez, F., C. Pérez Recarey e Rodeiro Barros, M. (1996). O lecer e a lingua oral: unha proposta creativa para a Educación Secundaria Obrigatoria. A Lingua galega: Historia e actualidade. Actas do I Congreso Interacional. Volume II. 489-501 - Rodarí, G. (2013). Gramática da fantasía: introducción á arte de contar historias. Pontevedra: Kalandraka
-------	--

- Silva Valdivia, B. (coord.) (1994). Didáctica da lingua en situacións de contacto lingüístico. Santiago de Compostela. ICE Universidade de Santiago de Compostela.
 - Cassany, D. (2006). Taller de textos: leer, escribir y comentar en el aula. Barcelona: Paidós
 - Cassany, D. (2007). Describir el escribir: cómo se aprende a escribir. Barcelona: Paidós
 - Cassany, D. (2007). La cocina de la escritura. Barcelona: Anagrama
 - Cassany, D. (2012). En línea: leer y escribir en la red. Barcelona: Anagrama
 - Domínguez Cuesta, C (2005). El lenguaje de los SMS y del chat en las aulas. Cuadernos de Pedagogía, 343. 65-69
 - López, A. e E. Encabo (2001). El desarrollo de habilidades lingüísticas: una perspectiva crítica. Granada: Grupo Editorial Universitario
 - López, A. e E. Encabo (2002). Introducción a la didáctica de la lengua y la literatura: un enfoque sociocrítico. Barcelona: Octaedro
 - Mendoza Fillola, A. et alii (1996). Didáctica de la lengua para la Enseñanza Primaria y Secundaria. Madrid: Akal
- A bibliografía ten carácter orientativo; os docentes poderán facilitar a referencia doutros textos na aula.

Complementary	
---------------	--

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Subjects that continue the syllabus

Other comments

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.